

N:o 217.

Af herr **E. Wavrinsky** m. fl., med förslag till ändrad lydelse af § 15 regeringsformen.

I Norges grundlovs § 25 föreskrifves, att rikets landt- och sjömagt »ikke maa overlades i fremmede Magters Tjeneste.» Denna föreskrift hafva unionskomitéerna upptagit i sina respektive förslag till Föreningsakt, såväl 1844 års komité som 1867 års. Den förra komitéen motiverar sitt förslag sålunda (§ 37):

»Ingen stat kan öfverlemna sina söner i främmande magters krigstjenst utan att derigenom minska sin egen försvarsförmåga. Det är af högsta intresse för begge de förenade rikena, att hvardera af dem är i besittning af så stor försvarskraft som möjligt, och det kan därför icke vara öfverlemnadt till ett af rikena att, efter godtfinnande, minska sin försvarskraft; ty genom att minska det ena rikets stridskraft, minskas också föreningens, om än förmågan att tillvägabrinda det minimum af bidrag till gemensamt försvar, hvarom man öfverenskommit, derigenom icke tillintetgöres. Härigenom förmenas vara visadt, såväl att frågan om konungens rättighet eller icke rättighet att öfverlemna krigsmagten eller någon del deraf i främmande magters tjenst är en gemensam angelägenhet, hvilken följaktligen bör genom föreningsakten bestämmas, som att stadgandet härom bör vara lika för begge rikena, så att den gemensamme konungen ej må innehafva rättighet att öfverlemna det ena rikets krigsmagt i främmande magters tjenst, under det han icke eger rättighet att i sådan tjenst öfverlemna ens någon del af det andras.

Förbudet i Norges grundlags § 25 emot att öfverlemna rikets krigsmagt eller någon del deraf i främmande magters tjenst synes alltså komitéen i sig sjelft så riktigt, att, om än icke afgörande skäl, hemtade från föreningen, talade därför, detsamma likväl äfven för Sverige borde göras gällande.»

Samma uppfattning uttryckte 1867 års komité.

Frånvaron af en sådan bestämmelse gjorde det möjligt för grefve Manderström att 1863 såsom Sveriges utrikesminister uppgöra förslag till allianstraktat med Danmark, deri konungen af Sverige åtog sig att ställa en truppstyrka, tills vidare ej öfverstigande 20,000 man af alla truppslag, »till konungens af Danmark disposition». (Aktstykker vedkommende den dansk—tyske Strid. Kjöbenhavn 1865.)

Det är uppenbart, att svenska folket djupt känner behovet af och allmänt fordrar att landets fred och neutralitet bevaras, att den icke genom något slags äfventyrspolitik sättes på spel. Att emellertid grumliga intressen lyckas tränga sig fram, så fort den fredliga allmänandan försvagas, det hafva vi sett. Detta är ett varsel för nationen, som ej bör underskattas.

Och då det så ofta upprepas, att Kongl. Maj:ts utrikespolitik under en 80-årig fredsperiod allt igenom stält som sin uppgift att upprätthålla en orubbad neutralitet, så torde vi hafva skäl erinra oss, att vi åren 1848—1849, 1855 och 1863 stodo kriget nära — utan att någon magt hotade oss med anfall eller kränkte vår neutralitet.

Vi få på grund häraf föreslå,

att § 15 i regeringsformen må få följande lydelse:
Ej må rikets krigsmagt eller någon del deraf öfverlätas i främmande magters tjenst.

Stockholm den 3 februari 1896.

<i>Edvard Wavrinsky.</i>	<i>E. J. Ekman.</i>	<i>J. M. Erikson.</i>
<i>O. Walter.</i>	<i>P. Norberg.</i>	<i>John Olsson.</i>
<i>D. Persson.</i>	<i>And. Olsson</i> i Mårdäng.	<i>Adolf Aulin.</i>
<i>B. P. Ersson.</i>	<i>J. Mankell.</i>	<i>Oskar Eklund.</i>
<i>E. Norman.</i>	<i>Joh. Er. Nordin.</i>	<i>Anton Hahn.</i>
<i>Lars Eriksson.</i>	<i>Fridtjuv Berg.</i>	<i>J. Lindgren.</i>
<i>C. J. Hammarström.</i>	<i>N. F. Broström.</i>	<i>Halvar Eriksson.</i>
<i>David Bergström.</i>		<i>Magnus Höjer.</i>
<i>O. Anderson.</i>		<i>Curt Wallis.</i>